

Lövskogarna

Bara cirka 15 % av öns yta är skogbevuxen. Den mesta lövskogen återfinns på mellersta Öland kallad Mittlandsskogen. lövskogarna på Öland består främst av två olika typer. Dels finns de äldre lundartade lövskogarna med en blandning av ädla lövträd som ask, ek alm och lind. Inslaget av hassel är också typiskt för dessa skogar. Dels finns det betydligt yngre skogar av främst björk.

De lundartade lövskogarna med en blandning av ädla lövträd är egentligen igenvuxna slåtterängar. Skogarna ligger huvudsakligen inom byarnas gården (inägomarken) och ligger därför sällan särskilt långt från någon by. Slåttern i dessa ängar upphörde ofta i slutet av 1800-talet och ibland kan man fortfarande skönja den gamla ängsstrukturen. Ett exempel på denna skogstyp är Halltorps hage på mellersta Öland. Den är bland annat känd för sina mycket gamla ekar och ett rikt insektsliv. Skogen var fram till på 1930-talet en betad och ljusöppen hage. Dessförinnan hade området varit en trädbärande slåtteräng som skulle försörja gården med vinterfoder. Detta förlopp är ganska typiskt för de lundartade ädellövskogarna på Öland. Innan ängarna slutligen övergavs och växte igen till sluten skog, tjänade de ofta som betesmark under en kortare period.

De unga björkskogarna däremot är typiska utmarksskogar. De var för inte så länge sedan ljusöppna betesmarker. Att så var fallet vittnar de många döda enarna om, som långsamt tynat bort i brist på ljus. Många björkar dör nu på rot och dessa lövskogar kommer på sikt att domineras av andra trädslag, främst ask och ek.

En särskild skogstyp, som inte tillhör någon av dessa två grupper, är de speciellt Ölandska hasselskogarna. Det är låga buskskogar av hassel med enstaka insprängda träd. De kallas på Öland för hässlen. Idag är de ofta mycket täta, men var betydligt öppnare när de betades. Många av hasselbuskar är mycket gamla i dessa hässlen, en del uppskattar enstaka äldre exemplars ålder till 100-200 år. Hässlena är ett bra exempel på hur markerna förr utnyttjades på många olika sätt. Genom att buskarna högs ner med jämna mellanrum, s.k. skottskogsbruk, fick man både ett segt klenvirke och brännved, samt en god skörd av nötter. Dessutom användes alltså själva marken som betesmark. Nötterna var både ett rikt kaloritillskott (60 % fett) i bondehushållet och en god inkomstkälla när de gick till avsalu. Försäljning av nötter från Öland pågick ända in på 1940-talet. Det fanns till och med en särskild nötplockardag när pigor och drängar var lediga och fick plocka nötter på gårdens hasselrika marker.